

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๗๑๐.๑/ ๕๒๕๑๙

กรมราชทัณฑ์
๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑
อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมราชทัณฑ์ได้จัดประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์ทั่วประเทศ เพื่อรับมอบนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องสัมมนากรมราชทัณฑ์ ชั้น ๓ อาคารกรมราชทัณฑ์ โดยรองปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์) รักษาการแทนอธิบดีกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดทิศทางทางการบริหารงานราชทัณฑ์ ด้วยแนวคิด “รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติยกระดับสร้างความเปลี่ยนแปลง” ดังนี้

มิติที่ ๑ การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ ๒ ยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม

มิติที่ ๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทัณฑ์วิทยา

มิติที่ ๔ พัฒนาพฤติกรรมเสียแก่ใจผู้ต้องขัง ให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด

มิติที่ ๕ พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

มิติที่ ๖ พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ

มิติที่ ๗ ยกระดับการสร้างการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

มิติที่ ๘ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

ในการนี้ กรมราชทัณฑ์ ขอส่งนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มาให้หน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์รับทราบ และดำเนินการถ่ายทอดให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับทราบ และถือปฏิบัติทั่วกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เรือนจำถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๗ ๓๕๘๑

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมราชทัณฑ์ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๕๘๑ ภายใน ๖๒๓

ที่ ยธ ๐๗๑๐.๑/ ๔๒๕๑๘ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ผู้อำนวยการสถานกักขัง ผู้อำนวยการสถานกักกัน

ด้วยกรมราชทัณฑ์ได้จัดประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์ทั่วประเทศ เพื่อรับมอบนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องสัมมนากรมราชทัณฑ์ ชั้น ๓ อาคารกรมราชทัณฑ์ โดยรองปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์) รักษาการแทนอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดทิศทางการบริหารงานราชทัณฑ์ด้วยแนวคิด “รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติยกระดับสร้างความเปลี่ยนแปลง” ดังนี้

- มิติที่ ๑ การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง
- มิติที่ ๒ ยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม
- มิติที่ ๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทัณฑ์วิทยา
- มิติที่ ๔ พัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขผู้ต้องขัง ให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด
- มิติที่ ๕ พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
- มิติที่ ๖ พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ
- มิติที่ ๗ ยกระดับการสร้างการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ
- มิติที่ ๘ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

ในการนี้ กรมราชทัณฑ์ ขอส่งนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มาให้หน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์รับทราบ และดำเนินการถ่ายทอดให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับทราบ และถือปฏิบัติร่วมกัน รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์

รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติ

ยกระดับสร้างการเปลี่ยนแปลง

กรมราชทัณฑ์ถือเป็นหน่วยงานที่มีพลังในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน นับตั้งแต่มีการก่อตั้งกรมราชทัณฑ์ขึ้นมาเป็นระยะเวลาถึง ๑๐๘ ปี โดยจากการทบทวนนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ของอธิบดีกรมราชทัณฑ์หลายปีที่ผ่านมา นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รวมถึงนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนสถานการณ์ ปัญหา และความท้าทายที่สำคัญ อันได้แก่

๑.ค่าคะแนนดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ข้อมูลจากองค์กร World Justice Project (WJP) พบว่าประเทศไทยปี ๒๕๖๕ มีค่าคะแนนดัชนีหลักนิติธรรมอยู่ที่ คะแนน ๐.๕๐ จัดเป็นอันดับที่ ๘๐ จาก ๑๔๐ ประเทศทั่วโลก เป็นอันดับที่ ๑๐ จาก ๑๕ ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และเมื่อพิจารณาคะแนนของปัจจัยย่อยทั้งหมดยังนับว่าอยู่ในระดับที่น่ากังวลเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัจจัย “ระบบราชทัณฑ์มีประสิทธิภาพในการลดการกระทำที่เป็นอาชญากรรม” ซึ่งเป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ๐.๒๗ คะแนน และห่างจากคะแนนเฉลี่ยโลกซึ่งอยู่ที่ ๐.๔๑ คะแนนอยู่มาก โดยปัจจัยย่อยประการนี้วัดจากเรือนจำมีความปลอดภัยการเคารพสิทธิผู้ต้องขัง และการมีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

๒.ความหนาแน่นของจำนวนผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ประเทศไทยประสบปัญหาผู้ต้องขังเรือนจำมากที่สุด ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีผู้ต้องขังอยู่ในความควบคุมจำนวน ๒๗๒,๘๔๖ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖) ซึ่งจัดเป็นอันดับ ๖ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ของเอเชียรองลงมาจากประเทศจีนและอินเดีย

๓.พื้นที่นอนของผู้ต้องขัง ที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยปัจจุบันอัตราความจุผู้ต้องขังกรมราชทัณฑ์อยู่ที่อัตราความจุ ๑ : ๑.๖ ตารางเมตร ทั้งที่มาตรฐานสากล อยู่ที่ ๑ : ๒.๒๕ ตารางเมตร

๔.สัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขังต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังยังไม่เพียงพอต่อการควบคุมผู้ต้องขัง ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ ๑ คน ควบคุมผู้ต้องขัง จำนวน ๒๓ คน (๑ : ๒๓) ทั้งที่มาตรฐานสากล เจ้าหน้าที่ ๑ คน จะควบคุมผู้ต้องขัง จำนวน ๕ คน (๑ : ๕)

๕.การเจ็บป่วยของผู้ต้องขังภายในเรือนจำ จากสถิติที่ผ่านมาพบผู้ต้องขังเจ็บป่วยรักษาตัวในสถานพยาบาลด้วยอาการเจ็บป่วยต่างๆ มีจำนวนถึง ๑๒๙,๑๔๗ ราย หรือประมาณร้อยละ ๔๐ ของจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด

๖.จำนวนการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขัง พบว่าในปี ๒๕๖๖ มีผู้ต้องขังหลบหนีจากสถานที่คุมขังจำนวน ๑๔ ครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพทางกายภาพของเรือนจำ การควบคุมของเจ้าหน้าที่ ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมผู้ต้องขังให้ได้ผลเท่าที่ควร

๗.ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ จากสถิติพบว่าผู้ต้องขังกลับมากระทำความผิดซ้ำภายใน ๑ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๑๕.๔๑ กลับมากระทำความผิดซ้ำภายใน ๒ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๒๕.๗๔ และกระทำความผิดซ้ำภายใน ๓ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๓๑.๘๔ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังขณะอยู่ในเรือนจำยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๘. การศึกษาของผู้ต้องขัง จากสถิติผู้ต้องขังกรมราชทัณฑ์พบว่าผู้ต้องขังเข้าใหม่ยังไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวนถึง ๑๘๑,๔๕๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๗ ของจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด

๙. การดำเนินการตามมาตรฐานสากล อันได้แก่ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง (ข้อกำหนดแมนเดลา) และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขัง สำหรับผู้กระทำความผิดหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพ) ตลอดจนมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว

เป้าหมายและความมุ่งมั่น คือ การส่งคืนคนดีสู่สังคม ไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ในปีนี้ อธิบดีกรมราชทัณฑ์จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ภายใต้นโยบาย “รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติ ยกระดับสร้างการเปลี่ยนแปลง” ประกอบด้วย

มิติที่ ๑ ดำเนินการตามโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ เพื่อขับเคลื่อนโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง อบรมพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

แนวทางดำเนินการ เพื่อน้อมนำโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดีเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โครงการพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์ โครงการห้องสมุดพร้อมปัญญา โครงการ To be number one โครงการกำลังใจ ในพระดำริฯ มาบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

มิติที่ ๒ ยกระดับความความมั่นคง ปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เรือนจำและสถานที่ควบคุมมีความมั่นคงปลอดภัยผู้ต้องขังไม่มีการแหกหักหลบหนี ก่อเหตุจลาจล หรือมีสิ่งของต้องห้ามในสถานที่ควบคุม

แนวทางดำเนินการ

๒.๑ ป้องกันและปราบปรามสิ่งของต้องห้ามให้หมดสิ้นไปจากเรือนจำด้วยการตรวจค้น ละเอียดอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ ปิดช่องทางในการนำเข้า และแยกผู้ต้องขังที่เป็นภัยอย่างทันท่วงที พร้อมทั้งดำเนินการทางวินัยและอาญาต่อผู้กระทำความผิดอย่างเฉียบขาด รวดเร็ว เพื่อให้เรือนจำมีความปลอดภัย

๒.๒ ยกระดับการสร้างความปลอดภัยภายในและภายนอกเรือนจำโดยการเพิ่มสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ทั้งในด้านการตรวจค้น การข่าว การป้องกันและควบคุมเหตุ การเจรจาต่อรอง การจัดการความขัดแย้ง การบริหารความเสี่ยง การเผชิญเหตุ ทบทวนมาตรการด้านความปลอดภัย และนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

๒.๓ ควบคุมจัดเก็บเครื่องมือเครื่องใช้รวมทั้ง ตรวจสอบ บำรุง รักษา โครงสร้างกายภาพอาคารสถานที่ทุกพื้นที่ภายในเรือนจำ ให้มีความปลอดภัย

๒.๔ ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมวินัยเพื่อให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด และเชื่อฟังคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ไม่ประพฤติตนเป็นภัยต่อผู้ต้องขังอื่น เคารพให้เกียรติผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี ไม่ประพฤติตนเหนือเจ้าหน้าที่

มิติที่ ๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทัณฑ์วนิช

วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

แนวทางการดำเนินการ

๓.๑ ยกระดับการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังทั้งในด้านโภชนาการ สิ่งแวดล้อมการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่มุ่กกลุ่มอย่างทั่วถึงเท่าเทียม โดยมีระบบการรักษาตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข และให้มีระบบการรักษาและคัดแยกผู้ป่วยจิตเวชที่มีประสิทธิภาพ

๓.๒ แยกคุมขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาตัดสินออกจากนักโทษเด็ดขาด โดยสร้างสถานที่คุมขังแยกต่างหาก หรือใช้พื้นที่เอกชน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการตามมาตรฐานสากลซึ่งสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ หรือหลักการที่ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ถูกดำเนินคดีถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ว่าได้กระทำความผิด ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้นำหลักการนี้มากำหนดไว้ในมาตรา ๒๙

๓.๓ ยกระดับและขยายผลการปฏิบัติตาม Mandela Rules (ข้อกำหนดแมนเดลลา) และ Bangkok Rules (ข้อกำหนดกรุงเทพ) รวมทั้ง มาตรฐานสากล เพื่อสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ต้องขัง

๓.๔ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงผู้ต้องขังที่นับถือศาสนา และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินชีวิต ภายใต้ศาสนาและวัฒนธรรม

๓.๕ ยกระดับสิทธิของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศให้ได้รับการดูแลและปฏิบัติอย่างเหมาะสม เท่าที่จำเป็น

๓.๖ พัฒนาระบบด้านทัณฑ์วนิชปฏิบัติในการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังการเลื่อนชั้นนักโทษเด็ดขาด การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษจำคุก การอภัยโทษ กาดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขังการย้ายผู้ต้องขัง โดยนำปัจจัยเชิงบวก ระเบียบวินัย พฤติกรรม การศึกษา วิชาชีพ ที่กำหนด มาเป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารโทษ

๓.๗ เพิ่มจำนวนเรือนจำเฉพาะทางเช่น เรือนจำความมั่นคงสูงสำหรับผู้ต้องขังหญิง เป็นต้น พร้อมทั้ง จำแนกผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับประเภทเรือนจำ

มิติที่ ๔ พัฒนาพฤติกรรมสั้แก่ไขผู้ต้องขังให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด

วัตถุประสงค์ เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

แนวทางการดำเนินการ

๔.๑ พัฒนาการจำแนก โดยค้นหาสภาพปัญหา สาเหตุการกระทำผิดและปัจจัยเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะทำให้ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำพร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมบำบัดต่างๆ ให้มีความเฉพาะทางและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของ แต่ละกลุ่มหรือประเภทของการกระทำความผิด เช่น โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูปัญหาด้านยาเสพติด การใช้ความรุนแรง เพศชีวิตร่างกายทรพย์ เป็นต้น

๔.๒ เร่งออกกฎกระทรวงการกำหนดมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด พ.ศ. ตาม พ.ร.บ. มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๓ สร้างบรรยากาศภายในเรือนจำที่เอื้อต่อความสุขและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการสร้างแรงบันดาลใจ ลดระดับความวิตกกังวลและสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังภายใต้กรอบของระเบียบวินัยผ่าน กิจกรรมการเสริมสร้างพลังบวก ศิลปะ วัฒนธรรมดนตรีและกีฬา และยกระดับการดูแลสุขภาพ

๔.๔ เปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง โดยแยกคุมขังผู้ต้องขังที่ไม่มีพฤติกรรมรุนแรง ความผิดลหุโทษ กระทำความผิดโดยประมาท ไม่เป็นอาชญากรโดยนิตย ไปควบคุมในเรือนจำชั่วคราว พัฒนาสถานเปิดเพื่อผลิตอาหาร ผลิตพลังงาน ช่วยเหลือสังคมและอนุรักษ์ ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมของกรมราชทัณฑ์ เพื่อนำผู้ต้องขังออกช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์วิกฤตของประเทศ

มิติที่ ๕ พัฒนาและต่อยอดด้านการศึกษาศึกษาการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ต้องขังประกอบอาชีพสุจริตภายหลังปล่อยตัวมีทักษะการทำงานที่เป็นไปตาม มาตรฐานฝีมือแรงงาน

แนวทางดำเนินการ

๕.๑ จัดการศึกษาสายสามัญที่มีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการให้ผู้ต้องขังที่มีความพร้อมและขาดโอกาสทางการศึกษาให้จบการศึกษาภาคบังคับทั้งระบบการศึกษาหลักและระบบการศึกษาทางเลือก และยกระดับการเรียนรู้วิชาชีพตามมาตรฐานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรืออาชีวศึกษาโดยเชื่อมโยง กับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการ

๕.๒ ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงกับความรู้ ความสามารถทักษะและคุณลักษณะรวมทั้งภูมิภาค ของผู้ต้องขังเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอบรมในด้านที่ตนเองถนัด ยกย่องฝีมือแรงงานงานเฉพาะทาง เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานโดยร่วมมือกับผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ

มิติที่ ๖ พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและช่วยเหลือหลังพ้นโทษ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ต้องขังประกอบอาชีพสุจริตภายหลังได้รับการปล่อยตัว

แนวทางดำเนินการ

๖.๑ สร้างความพร้อมให้กับผู้ต้องขังใกล้พ้นโทษให้สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งในการศึกษา การประกอบอาชีพ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและปลอดภัย มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อครอบครัวและชุมชน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก

๖.๒ ยกย่องศูนย์ CARE ให้สามารถสนับสนุนการมีงานทำให้กับผู้พ้นโทษ โดยร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถช่วยเหลือ ดูแลผู้พ้นโทษอย่างเป็นองค์รวม ทั้งการให้คำปรึกษา การจัดหาแหล่งงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว การสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ และการมีฐานข้อมูลการมีงานทำ

มติที่ ๗ ยกระดับการสร้างการยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อกรมราชทัณฑ์

แนวทางการดำเนินงาน โดยเผยแพร่ รณรงค์ สร้างการรับรู้ ให้สังคมตระหนัก ยอมรับ และเห็นคุณค่าของผู้ต้องขังที่สมควรให้โอกาสทางการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข เฉกเช่นเดียวกับพลเมืองโดยทั่วไป โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่างๆ การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ที่หลากหลายผ่านทุกช่องทาง

มติที่ ๘ พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์เกิดผลสัมฤทธิ์

แนวทางดำเนินการ

๘.๑ ยึดระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล ทั้งในด้านการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ รวมถึงกระบวนการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

๘.๒ ให้ความสำคัญกับการมอบอำนาจในการบริหารงานให้กับ รองอธิบดี ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการกอง ในการกำกับดูแล อนุญาต อนุมัติภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว ลดความซ้ำซ้อน มีความชัดเจน

๘.๓ เร่งแก้ไขปัญหา การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง เพื่อทดแทนอัตราว่าง ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ มีความสนใจและภาคภูมิใจที่จะร่วมงานกับกรมราชทัณฑ์

๘.๔ เร่งดำเนินการจัดการสำนวนดำเนินการทางวินัยเจ้าหน้าที่ที่คงค้างให้แล้วเสร็จ

๘.๕ พัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องครอบคลุมบุคลากรในทุกระดับโดยผ่านรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมทั้งในระบบ On Site และ Online โดยเน้นถึงการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และพัฒนาศักยภาพผ่านระบบพี่เลี้ยงประจำเขต

๘.๖ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ ในด้านการจัดสวัสดิการและนันทนาการ การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ รวมทั้ง ค่าตอบแทนพิเศษที่เหมาะสมกับภาระหน้าที่

๘.๗ บริหารจัดการองค์กรด้วยระบบธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

๘.๘ นำสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานการจัดการงานเอกสาร เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ลดภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนเอกสาร ลดสถานที่จัดเก็บเอกสาร และพื้นที่นำมาใช้ และสามารถประมวลข้อมูลในเรื่องที่ผ่านมาได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

๘.๙ นำระบบ AI (Artificial Intelligence) มาใช้ในการจำแนกการประเมินความเสี่ยงและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟูรวมทั้งการป้องกัน เฝ้าระวัง และควบคุมการก่อเหตุรวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารงานเรือนจำและการบริหารจัดการองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังและการบริหารงานของกรมราชทัณฑ์

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กรมราชทัณฑ์ถือเป็นหน่วยงานที่มีพลังในการสร้างความเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน นับตั้งแต่มีการก่อตั้งกรมราชทัณฑ์ขึ้นมาเป็นระยะเวลาถึง ๑๐๘ ปี โดยจากการทบทวนนโยบายการบริหารงาน ราชทัณฑ์ของอธิบดีกรมราชทัณฑ์หลายปีที่ผ่านมา นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รวมถึง นโยบายของรัฐบาล ตลอดจนสถานการณ์ ปัญหา และความท้าทายที่สำคัญ อันได้แก่ การสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่สังคมที่มีต่อกรมราชทัณฑ์ ความหนาแน่นของจำนวนผู้ต้องขังภายในเรือนจำ พื้นที่นอนของผู้ต้องขัง สัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขังต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ การดำเนินการตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง (ข้อกำหนดแมนเดลา) และข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีไขการคุมขัง สำหรับผู้กระทำผิดหญิง (ข้อกำหนด กรุงเทพ) ตลอดจนมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง ค่าคะแนนดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ ประเทศไทย การพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง การเจ็บป่วยในเรือนจำ การมีงานทำของผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ ตลอดจนปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ

ในปีนี้อธิบดีกรมราชทัณฑ์จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การคืนคนดีสู่สังคม ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ภายใต้แนวคิด **“รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติ ยกระดับสร้างความเปลี่ยนแปลง”** ประกอบด้วย

- มิติที่ ๑ การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง
- มิติที่ ๒ ยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม
- มิติที่ ๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทฤษฎี
- มิติที่ ๔ พัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขผู้ต้องขัง ให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด
- มิติที่ ๕ พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
- มิติที่ ๖ พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ
- มิติที่ ๗ ยกระดับการสร้างการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ
- มิติที่ ๘ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

พร้อมกันนี้ จึงได้จัดทำตัวอย่างแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ผู้บริหารงานเรือนจำทั่วประเทศ รวมทั้งหน่วยงาน ในส่วนกลางกรมราชทัณฑ์ สามารถนำนโยบายในแต่ละมิติไปขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

มติที่ ๑ การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่กรมราชทัณฑ์ได้รับพระราชทานโครงการต่าง ๆ อันได้แก่ โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โครงการพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์ โครงการห้องสมุดพร้อมปัญญา โครงการ TO BE NUMBER ONE โครงการคืนคนสุขภาพดีสู่สังคม ไปจนถึงโครงการกำลังใจในพระดำริฯ ซึ่งได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่กรมราชทัณฑ์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงจะต้องให้ความสำคัญเป็นประการแรกในการร่วมกันขับเคลื่อนโครงการพระราชทานและโครงการอันเกี่ยวเนื่องกับพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์อย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลสำเร็จ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องยกระดับการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านโภชนาการและสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ โดยเฉพาะการจัดให้มีระบบการรักษาและคัดแยกผู้ป่วยจิตเวชอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งถึง และเท่าเทียม

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๑.๑	การดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำตามโครงการราชทัณฑ์ปันสุขฯ	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองพัฒนาพฤตินิสัย - กองบริการทางการแพทย์
๑.๒	การติดตามผู้ผ่านอบรมโครงการพระราชทานฯ โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์	
๑.๓	การบันทึกข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำที่ผ่านการอบรมโครงการพระราชทานฯ โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์	
๑.๔	การบริหารจัดการและดูแลรักษาห้องสมุดพร้อมปัญญา	
๑.๕	การดำเนินการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการกำลังใจในพระดำริฯ	
๑.๖	การดำเนินงานกิจกรรมชมรม TO BE NUMBER ONE	

มติที่ ๒ ยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม

งานควบคุมผู้ต้องขังถือเป็นหัวใจสำคัญของกรมราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล โดยสืบเนื่องจากกรณีการก่อเหตุจลาจลเผาทำลายเรือนจำ และการพยายามหลบหนีของผู้ต้องขัง ซึ่งอาจนำไปสู่การบาดเจ็บหรือเสียชีวิตภายในเรือนจำ รวมทั้งกรณีการลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้าสู่เรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องเน้นย้ำให้มีการจู่โจมตรวจค้นเรือนจำอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจค้น รวมถึงจะต้องสกัดกั้นการนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำ แยกคุมขังผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมอย่างทันท่วงที พร้อมทั้งดำเนินการทางวินัยและอาญาต่อผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว

รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำให้มีความมั่นคงปลอดภัย ทั้งด้านโครงสร้างทางกายภาพของเรือนจำที่จะต้องตรวจสอบบำรุงรักษามีให้ทันท่วงทีหรือมีความเสี่ยง การจัดเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ให้ปลอดภัย ตลอดจนเพิ่มสมรรถนะทักษะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการป้องกันและระงับเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นภายในเรือนจำ ทั้งด้านการตรวจค้น การข่าวภายในเรือนจำ การเจรจาต่อรอง การจัดการความขัดแย้ง และการบริหารความเสี่ยง รวมไปถึงจะต้องมีการทบทวนมาตรฐานการปฏิบัติงาน ควบคู่ไปกับการนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ จะต้องให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมวินัยผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนตามระเบียบและข้อบังคับที่กำหนด เกิดเป็นกิจวัตรที่ดีของผู้ต้องขังในเรือนจำ อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังให้เป็นคนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เคารพและให้เกียรติผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยได้ เมื่อพ้นโทษออกไปก็สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๒.๑	การป้องกันผู้ต้องขังเสียชีวิตผิดธรรมชาติ	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองทัพบก - กองทัพอากาศ - กองทัพเรือ - กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน - กรมราชทัณฑ์ - กรมสุขภาพจิต - กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมการแพทย์ - กรมการขนส่งทางบก
๒.๒	การป้องกันการเกิดเหตุหลบหนี	
๒.๓	การป้องกันเหตุจลาจล/ก่อความไม่สงบในเรือนจำ	
๒.๔	การดูแลรักษาระบบความมั่นคงของเรือนจำ เช่น ระบบเสริมความมั่นคง การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน การเก็บรักษาวัสดุ/อุปกรณ์ การข่าวภายในเรือนจำ	
๒.๕	การดูแลรักษาความสะอาด เป็นระเบียบสวยงามของเรือนจำ	
๒.๖	การจู่โจมตรวจค้นเรือนจำแล้วไม่พบสิ่งของต้องห้าม	
๒.๗	การบริหารจัดการผู้ต้องขังที่เกินอัตราความจุ ๑.๖ ตร.ม.ต่อคน	
๒.๘	การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง	
๒.๙	การดำเนินการมาตรฐานความโปร่งใส ๕ ด้าน	
๒.๑๐	การดำเนินการตามมาตรฐานเรือนจำ ๑๐ ด้าน	

มิติที่ ๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทัณฑ์วนา

เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง) ที่เน้นย้ำเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีที่ควรต้องมีความแตกต่างกับนักโทษเด็ดขาด เนื่องจากศาลยังไม่ได้พิพากษาตัดสินคดีถึงที่สุด จึงยังถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จะต้องแยกคุมขังผู้ต้องขังระหว่างออกจากนักโทษเด็ดขาด โดยปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีจำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีอยู่ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ราย และส่วนที่เหลืออีกประมาณ ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ ราย เป็นกลุ่มผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์ - ฎีกา ซึ่งในกลุ่มแรกกรมราชทัณฑ์ควรพิจารณาศึกษาารูปแบบการจัดตั้งเรือนจำเอกชนหรือการใช้พื้นที่อื่นในการคุมขังเพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกลุ่มนี้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญและมาตรฐานสากล

สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง จะต้องยกระดับและขยายผลเรือนจำกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนให้ระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง (ข้อกำหนดแมนเดลา) และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขัง สำหรับผู้กระทำผิดหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพ) และมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ให้ได้รับการดูแลและปฏิบัติอย่างเหมาะสมเท่าที่จำเป็น อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ เช่น ผู้ต้องขังในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

อีกทั้ง จะต้องดำเนินการจัดประเภทเรือนจำให้เป็นไปตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา และกำหนดให้มีเรือนจำเฉพาะทาง เช่น เรือนจำอุตสาหกรรม เรือนจำเฉพาะทางด้านการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ พร้อมทั้งจำแนกและย้ายผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับเรือนจำแต่ละประเภท รวมทั้งการพัฒนาระบบงานด้านทัณฑปฏิบัติเพื่อกำหนดประโยชน์แก่นักโทษเด็ดขาดโดยจะต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอย่างยั่งยืนมากกว่าการใช้กำหนดโทษเป็นเกณฑ์เพียงอย่างเดียว และควรนำปัจจัยเชิงบวก ระเบียบวินัย พฤติกรรม การศึกษา การฝึกวิชาชีพ มาเป็นเกณฑ์ประกอบการประเมินต่อไป

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๓.๑	การดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี (กรณีมีผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี)	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองทัณฑวิทยา - กองพัฒนาพฤตินิสัย - กองทัณฑปฏิบัติ - กองบริการทางการแพทย์ - กองกฎหมาย
๓.๒	การศึกษาแนวทางการจัดตั้งเรือนจำเอกชน	
๓.๓	การดำเนินการตามข้อกำหนดแมนเดลา	
๓.๔	การดำเนินการตามข้อกำหนดกรุงเทพ (กรณีมีผู้ต้องขังหญิง)	
๓.๕	การจัดประเภทเรือนจำ ให้เป็นไปตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา	
๓.๖	การกำหนดแนวทางการย้ายผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับประเภทเรือนจำ	
๓.๗	การกำหนดสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับลักษณะพฤติการณ์การกระทำผิดของผู้ต้องขัง	
๓.๘	การแก้ไขกฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	
๓.๙	การบำบัดและส่งต่อผู้ต้องขังจิตเวชกลับคืนสู่สังคม	
๓.๑๐	การฟื้นฟูผู้ต้องขังคดีความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้	

มิติที่ ๔ พัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขผู้ต้องขัง ให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด

โดยกระบวนการที่สำคัญมาก คือ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาสาเหตุการกระทำความผิด และปัจจัยเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะทำให้ผู้ต้องขังกลับออกไปกระทำผิดซ้ำ พร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมการบำบัดแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยให้มีความเฉพาะทางสอดคล้องกับประเภทหรือพฤติการณ์การกระทำผิด เช่น โปรแกรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟูปัญหาด้านยาเสพติด การใช้ความรุนแรง เพศ ชีวร่างกาย ทรัพย์สิน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังในกลุ่มคดีความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในคดีที่เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่จะต้องเร่งรัดกระบวนการยกร่างกฎกระทรวงการกำหนดมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด พ.ศ.

นอกจากนี้ จะต้องสร้างบรรยากาศภายในเรือนจำ ให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข ลดระดับความวิตกกังวล และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังภายใต้กรอบของระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมการเสริมสร้างพลังบวก ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี และกีฬา และยกระดับการจัดกิจกรรมสู่สาธารณะ รวมไปถึงการเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง โดยการแยกคุมขังผู้ต้องขังกลุ่มความผิดลหุโทษหรือโดยประมาท ไม่เป็นอาชญากรโดยนิตินัย หรือไม่มีพฤติกรรมรุนแรงไปควบคุมในเรือนจำชั่วคราว/ทัณฑสถานเปิด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤตินิสัยอย่างเหมาะสม รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การฝึกวิชาชีพด้านการผลิตอาหาร การผลิตพลังงาน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมสร้างพื้นที่ป่าให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมกรมราชทัณฑ์ เพื่อนำผู้ต้องขังออกช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์วิกฤตของประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๔.๑	ผู้ต้องขังที่ได้รับการจำแนกลักษณะภายใน ๓๐ วันภายหลังรับตัว	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองทัพบกปฏิบัติ - กองพัฒนาพฤตินิสัย
๔.๒	ผู้ต้องขังได้รับกิจกรรมการบำบัด แก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย	
๔.๓	การศึกษาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังในรูปแบบใหม่โดย“การเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง”	

มิติที่ ๕ พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นสิทธิของผู้ต้องขังตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเรือนจำจะต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการจัดการศึกษาทางเลือกทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยจะต้องดำเนินการให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ในด้านการฝึกอาชีพ ต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพที่ตรงกับความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ ความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการ ตลอดจนภูมิภาคของผู้ต้องขัง อีกทั้งยกระดับการฝึกวิชาชีพตามมาตรฐานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และยกระดับฝีมือแรงงานเฉพาะทางเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานเมื่อพ้นโทษออกไป โดยจะต้องบูรณาการกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๕.๑	ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือในระดับที่สูงขึ้น	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองพัฒนาพฤตินิสัย
๕.๒	ผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤตินิสัยในหลักสูตรการฝึกวิชาชีพตามมาตรฐานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน	

มิติที่ ๖ พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ

ลำดับถัดมา คือ การพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยการสร้างความพร้อมให้แก่ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ให้สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งด้านการประกอบอาชีพ การมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและปลอดภัย มีสัมพันธภาพที่ดีต่อครอบครัวและชุมชน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอกได้

รวมทั้ง ยุกระดับศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (C.A.R.E.) ของเรือนจำ ให้สามารถสนับสนุนการมีงานทำให้กับผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษโดยร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นองค์รวม ทั้งการให้คำปรึกษา การจัดหาแหล่งงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังพ้นโทษ การสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ และการจัดทำฐานข้อมูลการมีงานทำ

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๖.๑	การดำเนินงานศูนย์ C.A.R.E	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองพัฒนาพฤตินิสัย
๖.๒	การช่วยเหลือประสานงานให้ผู้พ้นโทษมีงานทำ/เรียนหนังสือ/มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง	
๖.๓	ประสานภาคีเครือข่ายภายนอกในการช่วยส่งต่อผู้พ้นโทษ	
๖.๔	สงเคราะห์ ช่วยเหลือเงินทุนในการประกอบอาชีพให้ผู้พ้นโทษ	

มติที่ ๗ ยกระดับการสร้างการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

กรมราชทัณฑ์ต้องมุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อประชาสัมพันธ์งานราชทัณฑ์ในทุกช่องทาง เพื่อสร้างการรับรู้ให้สังคมตระหนัก ยอมรับ และเห็นคุณค่าของผู้ต้องขังที่สมควรได้รับโอกาส ทางการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข เปรียบเสมือนเดียวกับพลเมืองโดยทั่วไป

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๗.๑	การประชาสัมพันธ์ภารกิจงานของกรมราชทัณฑ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่สังคมได้รับทราบ	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองพัฒนาพฤตินิสัย
๗.๒	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้โอกาส/การยอมรับผู้พ้นโทษ	- กลุ่มงานจริยธรรมกรมราชทัณฑ์
๗.๓	การประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน/แจ้งเบาะแสการทุจริตของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนและญาติผู้ต้องขังได้รับทราบ	- สำนักงานเลขาธิการกรม - สำนักผู้ตรวจราชการกรม

มติที่ ๘ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

มุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยจะให้ความสำคัญกับการมอบอำนาจในการบริหารงานให้กับรองอธิบดี ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการกอง ในการกำกับดูแล อนุญาต อนุมัติภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว ลดความซ้ำซ้อน มีความชัดเจน

สำหรับการบริหารงานบุคคลจะยึดระบบคุณธรรมเป็นหลัก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ทั้งการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การประเมินผล การปฏิบัติราชการ รวมถึงกระบวนการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่อย่างเป็นธรรม และจะเร่งรัดจัดการสำนวนดำเนินการทางวินัยเจ้าหน้าที่ที่ยังคงค้างให้แล้วเสร็จ รวมทั้งเร่งแก้ไขปัญหการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งเพื่อทดแทนอัตราว่างให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจให้นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ มีความสนใจและภาคภูมิใจที่จะร่วมทำงานกับกรมราชทัณฑ์

รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ ทั้งในด้านการจัดสวัสดิการ และนันทนาการ ค่าตอบแทนพิเศษที่เหมาะสมกับภาระหน้าที่ การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ และการพัฒนาอบรมบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องครอบคลุมทุกระดับ ผ่านรูปแบบการอบรมที่เหมาะสมทั้งแบบ ณ ที่ตั้ง และออนไลน์ โดยเน้นถึงการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และพัฒนาบุคลากรผ่านระบบพี่เลี้ยงประจำเขต

นอกจากนี้ จะมุ่งเน้นการพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง รองรับการบริหารโทษ และสนับสนุนการบริหารงานราชทัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และจะนำระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านธุรการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ลดภาระค่าใช้จ่ายและพื้นที่จัดเก็บเอกสาร และสามารถประมวลผลข้อมูลในเรื่องที่ผ่านมาได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะศึกษาการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในงานราชทัณฑ์ เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) มาสนับสนุนงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การประเมินความเสี่ยงและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ หรือการจัดหาเทคโนโลยีที่จะช่วยสนับสนุนภารกิจด้านการควบคุมผู้ต้องขัง ในการป้องกันเฝ้าระวังและควบคุมการก่อเหตุ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน		หน่วยงานหลัก
๘.๑	การจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่	- เรือนจำและทัณฑสถาน - กองบริหารทรัพยากรบุคคล - สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ - กองยุทธศาสตร์และแผนงาน - สำนักงานเลขานุการกรม - กลุ่มงานจริยธรรมกรมราชทัณฑ์
๘.๒	การจัดมอบรางวัลให้แก่บุคลากรต้นแบบของหน่วยงาน	
๘.๓	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงิน ลดหนี้สิน	
๘.๔	การส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความรู้และเพิ่มสมรรถนะ	
๘.๕	จำนวนการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่	
๘.๖	การสำรวจความคิดเห็น/ประเมินผลความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยงาน	
๘.๗	การนำระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาใช้สำหรับหน่วยงานในส่วนกลางกรมราชทัณฑ์	
๘.๘	การพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์	
๘.๙	การศึกษาเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อนำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานราชทัณฑ์	

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน